

11. Rózsa József: Német-magyar szövetség a csehek ellen. 1272—1278.-ig.

12. Simó Emilia: Goethe „Wilhelm Meister“-ének első alakja.

Goethe „Wilhelm Meister“-ét még weimari tartózkodása első évében, 1776-ban kezdi írni „Wilhelm Meisters theatra-
lische Sendung“ címmel. Az első hat könyv megírása után abba-
hagyja, s csak mintegy 10 év múlva, 1794-ben veszi újra elő. A
meglevő hat könyvet egészen átdolgozza és négy könyvbe
vonja össze, még négyet ír hozzá, majd 1796-ban „Wilhelm
Meisters Lehrjahre“ cím alatt kiadja. Az első feldolgozás hat
könyvét egy Goethetisztelő, Barbara Schulthess gondos má-
solata őrizte meg. E másolatot 1910-ben Gustav Billeter zürichi
tanár fedezte fel és 1911-ben Harry Maync svájci tudós adta ki.

Az első feldolgozást, az u. n. „Sendung“-ot a másodikkal,
a „Lehrjahre“-val összehasonlítva, a kétféle feldolgozás eszmé-
jében, szerkezetében, jellemrajzában és stílusában megfigyelésre
méltó különbségeket találunk.

Tudvalevő, hogy Goethe e regényében a saját változatos,
érdekes életét, lelki fejlődésének képét akarta megrajzolni.
Bielschowsky szerint hatással lehetett reá barátainak egy ki-
jelentése is: „Was du lebst ist besser, als was du schreibst“.
Lehet, hogy ezen kijelentés késztette arra, hogy weimari tar-
tózkodása első évében e regény írásához fogott, melyben ön-
magáról, színészi és színműírói hivatottságáról akar beszámolni.
Az első Wilhelm Meister, mint az ifjú Goethe is, életének har-
monikus kifejezésére, s a legmagasabb művészi ideál felé
törekszik; ifjú idealizmusában pedig azt hiszi, hogy e magas
célt polgári származása miatt csakis a színészi és színműírói
pályán érheti el. Kora ifjúságában Terentiust és Plautust utá-
nozza, majd Corneille „nagy embereit“ és Racine „előkelő sze-
mélyeit“ csodálja, nemsokára azonban Shakespeare nagy szel-
leme ragadja magával s a költő lelkiállapotát jellemzik Wilhelm
szavai, ill. óhaja: „... wenn es mir glücken sollte, aus dem
grossen Meere der wahren Natur wenige Becher zu schöpfen
und sie gleich jenem grossen Britten von der Schaubühne dem
lehzenden Publikum meines Vaterlandes auszuspenden“.